

Motion till riksdagen 2020/21:3215

av **Niklas Wykman m.fl. (M)**

Stärk integrationen och jämställdheten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja taket i RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förstärkt och utvecklat RUT-avdrag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka drivkrafterna att arbeta genom att sänka skatten på arbete för alla som jobbar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett omställningsavdrag för att underlätta kompetensutveckling och omställning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en förenkling av dagens personalliggarsystem för vissa branscher och på så sätt reducera administrationsbördan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att växla vissa bidrag till att bli skatteavdrag för att öka drivkraften för bl.a. kvinnors arbete och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Arbetslinjen är grunden för bättre integration och jämställdhet. För att klara av den ekonomiska återhämtningen som Sverige står inför krävs att arbetslinjen återupprättas. Fler måste komma i arbete och snabbare. Det måste löna sig mer att arbeta, investera i utbildning och starta företag. Skatter styr människors beslut och drivkrafter – därför är skattepolitiken en avgörande del i hur politiken kan bidra till att fler kommer i arbete,

hur integrationen förbättras och jämställdheten och kvinnors delaktighet på arbetsmarknaden ökar.

Regeringen har under lång tid urholkat arbetslinjen. Det får betydande konsekvenser för både integration och jämställdhet. År efter år har den rödgröna regeringen bidragit till att montera ned arbetslinjen till förmån för skattehöjningar och utbyggda bidragssystem. Tillväxten per capita i Sverige var innan coronakrisen den lägsta i hela EU. Jämställdhetsutmaningarna liksom integrationsproblemen riskerar nu att växa drastiskt i spåren av coronakrisen. Regeringen saknar trovärdiga svar på hur integrationen ska förbättras på allvar i Sverige och hur Sverige ska möta vår tids mest allvarliga jämställdhetsproblem.

Att ha ett jobb att gå till är grunden för ett jämställt samhälle. Kvinnor står fortsatt för mer av det obetalda hemarbetet i Sverige, och skillnaden är ännu större i familjer som har barn. Mer än var fjärde kvinna arbetar deltid, att jämföra med 11 procent av männen. Siffror från Statistiska centralbyrån visar att av de som väljer att arbeta deltid för att vårda barn är 83 procent kvinnor. Att kvinnor får avlastning med hemarbete är därför viktigt för kvinnors möjlighet att kunna delta på arbetsmarknaden på jämställda villkor.

RUT-reformen har varit viktig för att underlätta för livspusslet i allmänhet, men framför allt för kvinnor som kan arbeta mer genom att få avlastning med obetalt hemarbete. Forskning visar att gifta kvinnor i hushåll som köper 40–80 timmars RUT-tjänster ökar sina inkomster proportionellt med avdragets storlek. På så sätt ökar sysselsättningsgraden. Att kvinnor som kan arbeta mer gynnar i sin tur löneutvecklingen, karriärmöjligheter och i förlängningen pensionen. För oss som vill öka jämställdheten på svensk arbetsmarknad är därför höjningen av taket i RUT-avdraget en viktig jämställdhetsreform.

Att kvinnor arbetar mer är inte bara bra för jämställdheten, utan också för Sveriges ekonomi. Beräkningar från riksdagens utredningstjänst visar att om kvinnor skulle arbeta i samma utsträckning som män skulle Sveriges BNP öka med över 400 miljarder kronor – årligen.

För låginkomsttagare lönar det sig inte tillräckligt väl att gå från bidrag till arbete. Det får stora effekter för integrationen och för jämställdheten. Till exempel är arbetslösheten fyra gånger så stor för utrikes födda som för inrikes födda, och en majoritet av kvinnor från Asien och Afrika i arbetsför ålder arbetar inte. Det gör att skatten på låga inkomster behöver komma ner ytterligare om vi ska klara integrationen – men det är samtidigt viktigt för jämställdheten genom att skapa drivkrafter för alla de utrikes födda kvinnor som idag är fast i utanförskap att välja att arbeta. För att det ska löna sig bättre att arbeta vill vi därför införa ett ytterligare jobbskatteavdrag som innebär sänkt skatt för alla som jobbar. Möjligheten att idag stapla bidrag på varandra, såsom barnbidrag, flerbarnstillägg, bostadstillägg och försörjningsstöd minskar kraftigt drivkrafterna att istället ta ett arbete. Särskilt hindrar detta kvinnor att komma i arbete, då drivkrafterna minskar i takt med antalet barn. Arbete är ett av de viktigaste verktygen för ökad jämställdhet då arbete skapar oberoende och självständighet. Vi vill därför också ge regeringen i uppdrag att utreda möjligheterna att växla vissa bidrag mot skatteavdrag, för att öka drivkraften för kvinnors arbete, och på så sätt öka jämställdheten. Det kan till exempel handla om dagens flerbarnstillägg och bostadsbidrag.

För att bidra till att fler kan vidareutbilda sig under sitt arbetsliv kan ett omställningsavdrag underlätta för fler att skaffa sig rätt kompetens för arbetsmarknadens behov. Möjligheten att införa ett sådant avdrag bör utredas. Omställningsavdraget innebär ett

skatteavdrag för personens utbildningskostnader. Avdraget bör riktas och utformas efter de som har störst behov av att öka sin anställningsbarhet såsom för grupper med låga inkomster. De utbildningskostnader som ger rätt till avdrag ska avse bristyrken. Det kan exempelvis handla om möjligheten att ta C- eller D-körkort eller liknande utbildningar och licenser som ofta är nödvändiga i vissa bristyrken.

För att bidra till omställning och kompetensutveckling under arbetslivet bör även möjligheterna för arbetsgivarna att investera i sina anställdas utbildning förbättras. För att understödja kompetensutveckling bör en skattelättnad införas för företag som köper utbildning till sina anställda. En sådan skattelättnad innebär att arbetsgivaren skulle kunna få reducerad kostnad vid inköp av externa kurser som bidrar till kompetensutveckling så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare. Möjligheten att införa ett sådant avdrag bör utredas.

En onödigt betungande börda som drabbar branscher som exempelvis restaurangbranschen, där många unga och utrikes födda får sitt första jobb, är det oproportionerligt krångliga personalliggarsystemet. Syftet med personalliggarsystemet har varit att få bättre kontroll över fusk och stävja osund konkurrens inom ett antal olika branscher. Det personalliggarsystem som gäller för många branscher i det svenska näringslivet har både för- och nackdelar. I vissa branscher är det tydligt att personalliggarsystemet har medfört en obefogat stor administrativ börda. Framför allt för många mindre företag är det här en börda som inte bara tar för mycket tid i anspråk, det blir även en kostnadsfråga som tynger verksamheten. Det ska understrykas att det fusk och de oseriösa aktörer som personalliggarna syftade till att få bättre granskning av, nu visat sig inte direkt nås med dagens system. Det finns därför många delar i dagens personalliggarsystem som bör ifrågasättas. Fusk och skattefiffel måste alltid stävas med kraft genom tydliga regelverk. Men lagstiftning och system som utformas av politiker, om än med goda och tydliga intentioner, får aldrig innebära en oproportionerligt betungande börda för företag. Det är därför nu tid att öppna upp för förändring av personalliggarsystemets nuvarande form. Regeringen bör ges i uppdrag att se över systemet för personalliggare i syfte att lätta på den administrativa bördan för företag.

Niklas Wykman (M)

Helena Bouveng (M)

Kjell Jansson (M)

Boriana Åberg (M)

Fredrik Schulte (M)